

551 82 Jönköping

Växtregelenheten
Jackis Lannek

BESLUT

Datum
2022-09-14

Diarienummer
4.7.17-14891/2022

Enligt sändlista

Officiella laboratorier som ska utföra analyser och tester på prover tagna vid offentlig kontroll av ekologisk produktion

Jordbruksverkets beslut

Prov tagna inom ramen för kontroll av ekologisk produktion inom Jordbruksverkets verksamhetsområde ska skickas till något av nedan utsedda laboratorier.

Inom Sverige

- Eurofins Food & Feed Testing Sweden AB, Lidköping. Kemiska analyser av vegetabilier, jordprov, dricksvatten, sötvatten, foder, avloppsvatten/lakvatten.
- Livsmedelsverket, nationellt referenslaboratorium för genetiskt modifierade organismer. Analyser av molekylärbiologiska egenskaper i foder.
- Livsmedelsverket, nationellt referenslaboratorium för bekämpningsmedel i spannmål och foder respektive i frukt och grönsaker. Kemiska analyser.
- Statens Veterinärmedicinska Anstalt, SVA. Analys av följande läkemedelsrester i foder; monensin, narasin, salinomycin.

Utanför Sverige

- Intertek Food Services GmbH, Bremen Tyskland. Samtliga analyser av biodlingsprodukter av relevans för att verifiera ekologisk produktion (kemiska analyser, läkemedelsrester).

Villkor

- Laboratorierna ska utföra analyser inom ramen för sin ackreditering och med de begränsningar som anges ovan.
- Laboratorierna ska samarbeta med kontrollorganen och med Jordbruksverkets gränskontroll. De ska ge det stöd som behövs för att prov blir optimalt uttagna och hanterade, att kommunikationen fungerar med kontrollorganet eller gränskontrollen och även ge stöd i tolkning av analysresultat.

Beslutet gäller tills vidare eller till dess vi ersätter beslutet med ett nytt.

Beskrivning av ärendet

Jordbruksverket ska i egenskap av behörig myndighet för ekologisk produktion utse officiella laboratorier som ska utföra laboratorieanalyser, laboratorietester och laboratoriediagnostik på prover som tas vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för ekologisk produktion. Dessa

laboratorier ska anlitas av de kontrollorgan som Jordbruksverket har delegerat kontrolluppgifter till, samt för den provtagning som tas vid Jordbruksverkets gränskontroll.

Vi har inventerat vilka laboratorier i Sverige som är relevanta för provtagning inom Jordbruksverkets område. Därefter har vi bedömt möjligheterna som laboratorierna har för att uppfylla de villkor som framgår av art. 37.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625¹ om offentlig kontroll. För att komplettera utbudet av analyser har vi även utvärderat vilka laboratorier i andra EU-länder som kan vara relevanta att anlita.

Efter att ha tagit fram en preliminär förteckning över laboratorier vi vill utse, har vi bett de svenska kontrollorganen om synpunkter på den preliminära förteckningen. Vi har bett kontrollorganen återkoppla till oss om något saknas i den preliminära förteckningen. Därefter kommunicerade vi vårt förslag till beslut med de laboratorier vi vill utse.

SVA har inget att anföra mot beslutet. Livsmedelsverket välkomnar förslaget och har inga synpunkter på beslutet. Eurofins har inte svarat. Intertek i Bremen har framfört att de gärna utvidgar omfattningen av uppdraget då de är det enda laboratoriet i världen som erbjuder alla analyser (cirka 1000 metoder) som finns på honung, inklusive äkthetsparametrar, sensoriska värden, mikrobiologi och pollenanalyser. Intertek har också framfört önskemål om att deras svenska laboratorium pekas ut som officiellt laboratorium för kemiska analyser i Sverige.

Motivering

Enligt 5 kap. 7 § Statens jordbruksverks föreskrifter om ekologisk produktion ska kontrollorganen skicka de prover som tas inom ramen för det ekologiska kontrollsystemet till ett laboratorium som Jordbruksverket har utsett till officiellt laboratorium enligt artikel 37.1 i förordning (EU) nr 2017/625.

Kontrollorganen och Jordbruksverkets gränskontroll använder idag enbart Eurofins Food & Feed Testing Sweden AB för kemiska analyser av ekologiska produkter. För analyser av GMO anlitar kontrollorganen och gränskontrollen Livsmedelsverket, som också är Sveriges nationella referenslaboratorium för genetiskt modifierade organismer.

Livsmedelsverket är också nationellt referenslaboratorium för kemiska analyser av bekämpningsmedel i spannmål och foder. Eftersom just kemiska analyser är de vanligaste analyserna av ekologiska produkter utser vi därför även dem till officiellt laboratorium för detta område,

Vid misstanke att foder innehåller läkemedel eller rester av sådana behöver kontrollorganen kunna skicka prov till ett laboratorium som är ackrediterat för sådana analyser. Av den anledningen utser vi Statens Veterinärmedicinska Anstalt som ett sådant laboratorium.

Vi har också valt att utse Intertek Food Services GmbH i Tyskland som är det enda laboratoriet i Europa som erbjuder heltäckande analyser inom biodlingsområdet. De erbjuder fler analyser, men det är enbart för analyser inom biodlingssektorn och som är av relevans för ekologisk produktion som vi utser dem till officiellt laboratorium. Tyska myndigheter har pekat ut Interteks laboratorium som ett officiellt laboratorium. Eftersom det redan finns goda möjligheter till kemiska analyser samt analyser

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll)

av GMO i andra utpekade laboratorier i Sverige har vi bedömt att det i dagsläget inte finns behov av att peka ut ytterligare laboratorier för detta inom Sverige.

De utsedda laboratorierna är ackrediterade enligt standarden ISO 17025 och står under tillsyn av respektive länders ackrediteringsorgan. De är alla väletablerade laboratorier som har de resurser som krävs för att utföra uppdraget.

Regler

Att en behörig myndighet ska utse officiella laboratorier är reglerat i artikel 37 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll. Laboratorierna ska utföra laboratorieanalyser, laboratorietester och laboratediagnostik på prover som tas vid offentlig kontroll i Sverige.

Av artikel 37.2 framgår att en behörig myndighet får utse ett laboratorium i en annan medlemsstat som officiellt laboratorium under förutsättning att de kan utföra de revisioner och inspektioner som krävs enligt kontrollförordningen eller delegera sådana revisioner och inspektioner till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där laboratoriet är beläget. Det finns även krav på att laboratoriet redan har utsetts till officiellt laboratorium av de behöriga myndigheterna i den medlemsstat på vars territorium det är beläget.

Av artikel 37.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll följer att det officiella laboratoriet ska utses skriftligen. Det ska också finnas en utförlig beskrivning av:

- a) de uppgifter som laboratoriet utför som officiellt laboratorium,
- b) villkoren för hur det utför de uppgifter som avses i led a, och
- c) de arrangemang som krävs för att säkerställa effektiv och verkningsfull samordning och effektivt och verkningsfullt samarbete mellan laboratoriet och de behöriga myndigheterna.

4. De behöriga myndigheterna får som officiellt laboratorium endast utse ett laboratorium som

- a) har den sakkunskap, utrustning och infrastruktur som krävs för att utföra analyser, tester eller diagnostik på prover,
- b) har tillräckligt stor och för ändamålet väl kvalificerad, utbildad och erfaren personal,
- c) säkerställer att de uppgifter som det tilldelats enligt punkt 1 utförs opartiskt och som med avseende på utövandet av dess uppgifter i egenskap av officiellt laboratorium är fritt från intressekonflikter,
- d) i vederbörlig tid kan leverera resultaten av den analys, testning eller diagnostik som utförs på de prover som tas vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet, och
- e) arbetar i enlighet med standarden EN ISO/IEC 17025 samt är ackrediterat i enlighet med den standarden av ett nationellt ackrediteringsorgan som utövar sin verksamhet i enlighet med förordning (EG) nr 765/2008.

5. Den ackreditering av det officiella laboratorium som avses i punkt 4 e.

- a) ska omfatta de metoder för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratediagnostik som ska användas av laboratoriet för analyser, tester eller diagnostik när det fungerar som ett officiellt laboratorium,
- b) kan omfatta en eller flera metoder för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratediagnostik eller grupper av metoder,
- c) kan fastställas på ett flexibelt sätt så att ackrediteringen även kan omfatta ändrade versioner av de metoder som det officiella laboratoriet använde när ackrediteringen beviljades eller nya metoder utöver dessa metoder, varvid laboratoriets egna valideringar räcker och det inte behövs någon

särskild bedömning av det nationella ackrediteringsorganet innan dessa ändrade eller nya metoder används.

Av 1 § förordningen (2013:1059) om kontroll av ekologisk produktion framgår att de uppgifter som en behörig myndighet har enligt EU-bestämmelserna ska utföras av Jordbruksverket i fråga om:

- produktion och hantering av jordbruks- och vattenbruksprodukter som inte är livsmedel,
- produktion av andra produkter som är nära kopplade till jordbruk men som inte är livsmedel enligt förteckningen i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848, och
- produktion av insatsmedel för användning i ekologisk jordbruks- och vattenbruksproduktion.

Som nämnts ovan under *Motivering* ska kontrollorganen skicka prover till ett laboratorium som Jordbruksverket har utsett till officiellt laboratorium enligt artikel 37.1 i förordning (EU) nr 2017/625. Detta står i 5 kap. 7 § Statens jordbruksverks föreskrifter om ekologisk produktion.

Hur du överklagar

Du kan överklaga detta beslut till Förvaltningsrätten i Jönköping. Överklagandet ska vara skriftligt. När du överklagar ska du skriva

- vilket beslut du överklagar,
- hur du vill att beslutet ska ändras, och
- varför du tycker att det ska ändras.

Du ska skriva till Förvaltningsrätten i Jönköping men skicka eller lämna överklagandet till:

Jordbruksverket

551 82 Jönköping

Ditt överklagande måste ha kommit in till Jordbruksverket inom tre veckor från den dag som du tagit del av beslutet.

Övriga upplysningar

Tillsynen av de utpekade laboratorierna sker inom ramen för att ackrediteringen följs upp.

I detta ärende har enhetschefen Carin Bunnvik beslutat. Jackis Lannek har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Anders Johansson och verksjuristen Catalin Citu deltagit.

Carin Bunnvik

Jackis Lannek

Beslutet har signerats digitalt och saknar därför namnunderskrift

Sändlista

Eurofins Food & Feed Testing Sweden AB.

Livsmedelsverket, Nationellt referenslaboratorium för genetiskt modifierade organismer.

Livsmedelsverket, nationellt referenslaboratorium för bekämpningsmedel i spannmål och foder.

Statens Veterinärmedicinska Anstalt, SVA.

Intertek Food Services GmbH, Bremen Tyskland.

Kopia till

Livsmedelsverket

Swedac

Kiwa Certification AB

Smak Certifiering AB

HS Certifiering AB

Intertek Certification AB

Jordbruksverkets gränskontroll och djurkontrollenhet som ansvarar för provtagning i samband med import.